

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Petra Šuránka v právní věci žalobce: **K. A.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2024, č. j. OAM-814/BA-BA07-ZA21-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 10. 2024, č. j. 33 Az 15/2024-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že tvrzení žalobce nezakládají důvodné obavy z pronásledování či nebezpečí vážné újmy.

[2] Žalobce ve vztahu k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že vycestoval z Uzbekistánu v roce 2020 na Ukrajinu, odkud pokračoval do Polska, kde strávil dva měsíce, a v září 2020 přijel do České republiky. Do Evropské unie přicestoval na základě polského víza, které pozbyl. Turisticky vycestoval v roce 2023 také do Španělska, kde požádal o vízum, ale prokázal se padělanými doklady, proto byl zadržen a po jednom dni propuštěn. O mezinárodní ochranu žalobce požádal z toho důvodu, že má v Uzbekistánu problém se sousedem, který tvrdí, že mu žalobce znásilnil ženu. Obrátil se proto na policii, která však oba muže vedla k tomu, aby se mezi sebou dohodli. Soused po žalobci požadoval 8 000 dolarů, a protože žalobce peníze neměl, byl napaden nožem. Následně mu soused opakovaně vyhrožoval. Žalobce uvedl, že tyto problémy měl v roce 2019, přičemž se obává, že by jej soused pronásledoval i po návratu. Doplnil, že on ani soused oficiálně trestně stíháni nebyli, o žalobce se však dle jeho tvrzení nadále zajímá soused i obvodní oddělení policie. V Uzbekistánu jsou podle žalobce pošlapávána základní práva a panuje tam korupce.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, kterou Krajský soud v Plzni zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. Krajský soud přisvědčil žalovanému, že u žalobce nejsou dány důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Žalobcovo tvrzení, že jej hledala policie kvůli znásilnění sousedovy manželky, považoval krajský soud v kontextu dalších tvrzení za účelové. Z informací shromážděných žalovaným dle krajského soudu vyplývá, že uzbecká policie je způsobilá přijmout opatření v případě ohrožení občanů, systém též občanům umožňuje podat stížnost proti nezákonnému postupu policistů. Krajský soud podotkl, že žalobce bez problémů opustil zemi v době, kdy jej již měla hledat policie, od incidentů v roce 2019 přitom uplynul delší čas, což také snižuje pravděpodobnost vzniku vážné újmy. Jelikož policie nečinila žádné kroky vedoucí ke stíhání žalobce, kterému nebylo bráněno ani v opuštění země, považoval krajský soud za nepravděpodobné, že by se pět let po opuštění země stále dotazovala žalobcovy rodiny, zda se do země navrátil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž zopakoval svůj azylový příběh a zdůraznil, že skutek, ze kterého jej obviňuje soused, se nikdy nestal. Policie v domovské zemi však odmítla věc řešit, a vystavila tím stěžovateli nebezpečí ze strany soukromé osoby. Stěžovatel se domnívá, že byl v důsledku nečinnosti státních orgánů v zemi původu pronásledován, přičemž návrat do vlasti pro něj představuje zásadní hrozbu na životě a zdraví.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na obsah vydaného správního rozhodnutí a napadeného rozsudku, který považuje za správný a náležitě odůvodněný.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost proto musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat rozhodovací důvody krajského soudu. Není-li tomu tak, je kasační stížnost nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS). Kasační stížnost podaná stěžovatelem je z pohledu naplnění této podmínky na samé hranici projednatelnosti, neboť v převážné míře pouze opakuje žalobní argumentaci uplatněnou ve vztahu k rozhodnutí žalovaného a nereaguje na rozhodovací důvody krajského soudu.

[7] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. dále platí, že Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[8] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

pokračování

[9] Stěžovatel opřel žádost o mezinárodní ochranu o obavy z jednání soukromé osoby ve spojení s pochybnostmi o účelné ochraně ze strany uzbeckých vnitrostátních orgánů.

[10] Podle judikatury Nejvyššího správního soudu mohou azylově relevantní pronásledování i vážná újma hrozit též od soukromých osob, avšak v zásadě pouze za situace, že se postižená osoba obrátí s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu (není-li zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout), přičemž tyto orgány neučiní přiměřené kroky k zabránění vážné újmy nebo pronásledování (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, nebo již usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2009, č. j. 5 Azs 44/2009-73, a tam citovaná judikatura). Subjektivní nedůvěra vůči orgánům země původu nepředstavuje důvod pro nevyužití vnitrostátní ochrany, cizinec se však na orgány nemusí obracet v těch případech, kdy informace o zemi původu svědčí o opodstatněnosti takové nedůvěry (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23).

[11] Nejvyšší správní soud v nedávné době opakovaně rozhodoval ve věcech žadatelů o mezinárodní ochranu z Uzbekistánu s tím závěrem, že tamní situace (stran ochrany lidských práv) sice nedosahuje standardu západních zemí, avšak v zemi došlo k pozitivním změnám. Obecný poukaz na stav právního státu (stěžovatelem tvrzená korupce a poukaz na pošlapávání lidských práv) nepostačuje k závěru, že by žadatel naplnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2024, č. j. 1 Azs 186/2024-29, bod 10 a tam uvedená judikatura, zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 Azs 20/2022-30). Judikatura Nejvyššího správního soudu se též vyjádřila k tomu, že uzbecký systém umožňuje vyhledat ochranu před jednáním soukromých osob (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 2 Azs 46/2024-27, nebo usnesení ze dne 25. 6. 2024, č. j. 6 Azs 156/2024-25).

[12] Krajský soud v napadeném rozsudku z výše uvedené judikatury vycházel a dovodil, že na základě stěžovatelem popsané situace nelze ve spojitosti s aktuálními zprávami o zemi původu založenými ve správním spisu dospět k závěru o neúčinnosti ochrany stěžovatele ze strany uzbeckých orgánů (vyvozované z toho, že policie nezahájila oficiální trestní stíhání a vedla oba muže ke smírnému urovnání situace). Správně také podotkl, že stěžovateli nic nebránilo obrátit se případně na jiné složky státní moci či podat proti postupu policistů stížnost. Judikatura Nejvyššího správního soudu skýtá oporu pro závěr krajského soudu, že situace v Uzbekistánu není natolik nepříznivá, aby vylučovala možnost ochrany přímo v zemi původu.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené námitky, a nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího

správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu